

Miksi Raamattuun uskovat luterilaiset sitoutuvat Luterilaisiin Tunnustuskirjoihin (Sovinnon kirjaan)?

Tunnustuksellisten kirkkojen perussäännöt tavallisesti sisältävät artiklan, jossa sitoudutaan Raamattuun ”inspiroituna ja erehtymättömänä Jumalan Sanana” ja Sovinnon kirjassa oleviin tunnustuksiin ”Jumalan Sanan puhtaan opin oikeana selityksenä”. Tunnustuksellisia luterilaisia pastoreita pyydetään pastoriksi vihkimisen hetkellä lupaamaan, että heidän saarnansa ja opetuksensa on uskollista Raamatulle ja Luterilaiselle Tunnustuskirjoille. Mutta eikö olisi riittävää, että pastori sitoutuu Raamattuun ja että hän lupaa opettaa vain sitä, mitä Raamattu opettaa? Näin asia näyttäisi olevan. Raamattuhan kirjoitettiin kaiken kaikkiaan Pyhän Hengen inspiraatiosta. Miksi meidän sitten pitäisi sitoutua ihmisten kirjoittamiin tunnustuksiin?

Tunnustusten tärkeys

Tunnustukseen sitoutumisen tärkeys ja välttämättömyys tulee esiin Augsburgin tunnustuksen uskonkohdasta X. Luther ja Zwingli tapasivat Marburgissa vuonna 1529 yrittääkseen saavuttaa yksimielisyyden opissa Herran ehtoollisesta. Molemmat miehet hyväksyivät Raamatun Jumalan Sanana ja molemmat pitivät kiinni siitä, että he opettavat sen, mitä Raamattu opettaa. Mutta Zwingli sanoi, että leipä ja viini Herran ehtoollisessa pelkäävät edustavat Kristuksen ruumista ja verta. Luther sanoi, että Kristuksen ruumis ja veri ovat todella läsnä leivän ja viinin kanssa ja että kukin ehtoollisvieras nauttii ne suullisesti. Luterilaiset halusivat Augsburgissa 1530 olla varmoja, että kukaan ei voisi sanoa heidän opettavan ja uskovan zwingliläisen opin mukaisesti. Jos he olisivat sanoneet ainoastaan, että he uskovat, mitä Raamattu opettaa, ei asia olisi tullut osoitetuksi. Heidän piti sanoa täsmällisesti se, minkä he uskoivat olevan Raamatun oikeaa ymmärtämistä. He ilmaisivat asian Augsburgin tunnustuksen artiklassa X. Luterilaiset sanoivat, että ”Kristuksen ruumis ja veri ovat ehtoollisessa todella läsnä ja jaetaan niille, jotka sen nauttivat”. Tämä oli selkeä, positiivinen lausunto siitä, mitä he opettivat Raamatun perusteella vastakohtana zwingliläisille, jotka väärin väittivät opettavansa Raamatun mukaisesti, mutta kielsivät asetussanojen merkityksen. Tehdäkseen tämän vastakkaisuuden hyvin selväksi luterilaiset lisäsivät, että ”he hylkäävät ne, jotka opettavat toisin.”

Väärät opettajat rakastavat väitettä, että he seuraavat Raamattua. Areios, Zwingli, Calvin, roomalaiskatoliset ja filippistit väittivät kaikki opettavansa Raamatun mukaisesti. Tänä päivänä baptistit, helluntailaiset ja jopa ei-kristilliset lahkot kuten Jehovan todistajat väittävät kaikki opettavansa Raamatun mukaisesti. Kirkon alkuajoista aina tähän päivään saakka Raamatun opille uskolliset opettajat ovat nähneet tarpeelliseksi ilmoittaa julkisesti ja ilmaista täsmällisesti se, minkä he uskovat olevan Raamatun opetuksen, koska aina kirkon varhaisajoista lähtien väärät opettajat ovat vääristelleet Raamattua tukeakseen väriä opetuksiaan (2 Piet 3:16). Jopa saatana, valheiden isä, vääntelee ja lainaa Raamattua väärin tukeakseen juoniaan (Luuk 4:10). Tämän seurauksena Raamattuun uskovien kristittyjen käytäntönä on aina ollut tuoda esiin Raamatun totuudet yksiselitteisissä tunnustuksellisissa kirjoituksissa, jotka tekevät yhteenvedon Raamatun totuuksista ja jotka selvästi torjuvat harhat, joita naamioidaan totuudeksi.

Luterilaiset Tunnustuskirjat

Kirkon historiassa kaksi suurinta tunnustuksellisten kirjoitusten aikakautta olivat neljännen vuosisadan kristologisisten riitojen aika, joka tuotti kolme ekumeenista uskontunnustusta todistukseksi Areiosta vastaan, jonka opetus oli uhka Kristuksen persoonalle sekä uskonpuhdistuksen aika 1500-luvulla, joka synnytti Luterilaiset Tunnustuskirjat vastauksena

Kristuksen työtä vähättelevään Rooman ja reformoitujen opetukseen. Nämä kaksi tunnustusten kokonaisuutta, jotka on koottu Sovinnon Kirjaan, ovat yhä merkityksellisiä ja tärkeitä tämän päivän kirkolle.

Myös tänään, kun pastori sitoutuu Sovinnon Kirjaan, hän ilmoittaa julkisesti ja lupaa opettaa, että Herran ehtoollisessa kaikki ehtoollisvieraat vastaanottavat Kristuksen tosi ruumiin ja veren, kuten Raamattu selvästi opettaa. Jos pastori vain lupaisi seurakunnalleen ”aina seuraavansa Raamattua”, kukaan ei tietäisi, mitä hän opettaa Herran ehtoollisesta. Hän saattaisi opettaa Zwinglin näkemyksiä ja väittää Zwinglin tavoin, että hän opettaa Raamatun mukaisesti. Tämä on vain yksi esimerkki. Sama koskee monia muita oppeja. Sitoutumalla Sovinnon Kirjassa oleviin tunnustuksiin pastori julistaa meille sen, minkä hän uskoo olevan oikea raamatullinen oppi.

Mitä sitoutuminen merkitsee

Mutta eikö tämä merkitse sitä, että asetamme ihmisten kirjoittaman Sovinnon Kirjan samanarvoiseksi Raamatun, Jumalan sanan kanssa? Ei ollenkaan. Olemme vakuuttuneita, että Pyhät Kirjoitukset ovat Jumalan pettämätön, erehtymätön sana kaikessa, mitä ne sanovat. Mitä tahansa Raamattu sanoo mistä tahansa aiheesta on totta, koska Raamattu on Jumalan sana. Kun Raamattu esim. kertoo meille, että Paavali kirjoitti Galatalaiskirjeen tai kirjeet Timoteukselle, olemme varmoja, että Paavali todella kirjoitti ne. Ei ole epäilystäkään noiden kirjeiden kirjoittajasta. Kun Raamattu kertoo meille, että Jumala loi maailman kuudessa päivässä, tämä on todellinen selonteko siitä, miten maailma ja kaikki siinä oleva sai alkunsa.

Toisaalta, kun me sitoudumme Tunnustuksiimme, me emme väitä pitäytyvämmekään jokaiseen niissä olevaan historialliseen tai tieteelliseen lausuntoon erehtymättömänä totuutena. Siellä on esimerkiksi historiallisia virheitä. Ambrosiuksen mainitaan olevan CAN VI:ssä artiklassa olevan lainauksen kirjoittajan. Lainaus on kuitenkin peräisin *Ambrosiaster*-nimisestä asiakirjasta, joka nykyaikaisen historiantutkimuksen mukaan ei ole Ambrosiuksen kirjoittama. Emme sitoudu tähän historialliseen virheeseen vaan siihen oppiin, jota lainauksessa puolustetaan: ”Jumala on määrännyt, että se, joka uskoo Kristukseen, pelastuu ilman tekoja, yksin uskosta, saaden ilmaiseksi syntien anteeksiantamuksen.” Samoin artiklassa XVIII oleva lainaus Augustinukselta on peräisin teoksesta, joka nykyisin luetaan erään toisen henkilön tuotannoksi.

Emme sitoudu tieteellisiin näkökohtiin, joita ohimennen mainitaan Tunnustuksissa. Yksimielisyyden ohjeen artiklassa 1 sanotaan, että ”ei magneettikaan menetä luonnollista voimaansa vaan ainoastaan estyy vaikuttamasta, jos sitä sivellään kynsilaukan mehulla”. Emme sitoudu siihen ajatukseen, että valkosipulin mehu heikentää magneettia. On kuitenkin typerää käyttää tätä lausuntoa sitä vastaan, että Tunnustuksiin tulee sitoutua sen tähden (quia), että ne ilmoittavat Raamatun opin, koska lausunto valkosipulista ja magneetista ei ole tunnustajien lausunto vaan osa tunnustajien torjuman Strigelin lausuntoa. He vakuuttavat: ”Samoin hylkäämme sen käsityksen, että perisynti ei ole hyvien hengellisten kykyjen menettämistä eikä puutetta, vaan ainoastaan ulkoinen este niiden toiminnalle, niin kuin ei magneettikaan menetä luonnollista voimaansa vaan ainoastaan estyy vaikuttamasta, jos sitä sivellään kynsilaukan mehulla. Perisyntin tahra voidaan muka helposti pyyhkiä pois niin kuin likapilkku kasvoista tai maalitäplä seinästä” (FC, Tiivistelmä 1,15). Riippumatta siitä hyväksyvätkö vai hylkäsivätkö tunnustajat Strigelin näkemyksen siitä, että valkosipulin mehu uhkaa magneetin voimaa, me sitoudumme siihen, että tunnustajat torjuivat Strigelin opin, jonka mukaan ”perisynti on vain ulkonainen este hyvälle hengellisille kyvyille eikä niiden menettämistä tai puutetta”. Sitoudumme Strigelin opin hylkäämiseen, emme tieteellisiin näkemyksiin, jotka ovat esillä hylkäyksen yhteydessä.

Vaikka hyväksymme Tunnustusten kaikki opit, emme allekirjoita niiden lainaamien jokaisen raamatunkohdan eksegeesiä (= selitystä, tulkintaa). Joskus ne eivät luetteloi opin parhaita ja sopivimpia todistuskohtia. Room 14:23a ”sillä kaikki, mikä ei ole uskosta, on syntiä” lainataan sen niiden opetuksen tueksi, että vain kristitty, jota usko motivoi, voi tehdä Jumalaa miellyttäviä hyviä tekoja (esim. FC, Täydellinen selitys, IV, 8). Oppi on oikea ja sitä tukevat monet monet Raamatun lausunnot, mutta niihin ei kuulu Room 14:23. Room 14:23n tausta tekee selväksi, että ”usko” tässä kohdassa ei viittaa Kristukseen kohdistuvaan pelastavaan uskoon vaan siihen luottamukseen, että tietty toiminta on sopusoinnussa Jumalan lain kanssa. Room 14:23 opettaa, että jos kristitty on epävarma sen suhteen, onko jokin oikein, hänen ei pitäisi tehdä sitä. Tässä tapauksessa sitoudumme Tunnustuksen oppiin, mutta emme siihen, että se käyttää tätä erityistä kohtaa tuon opin tukemiseen.

Sitoutuessamme Tunnustuksiin emme rajoita itseämme siihen, että käytämme niiden terminologiaa, emmekä allekirjoita jokaista perustelua tai päätelmää, jonka ne tekevät esittäessään kantaansa.

Lyhyesti sanoen emme sitoudu jokaiseen lausuntoon, joka on tehty jokaisesta aiheesta Tunnustuksessamme. Kuitenkin sitoudumme jokaiseen oppiin, joka on tunnustettu Sovinnon kirjassa. Sitoudumme Tunnustuksen kaikkeen opilliseen sisältöön, koska se on Jumalan sanan oikea selitys. Sitoutumalla Tunnustukseen emme sitoudu mihinkään muuhun kuin Raamatun oppiin, koska ennen sitoutumista Tunnustukseen olemme verranneet toisiinsa Raamatun ja Tunnustuksen oppia. Sitoudumme Tunnustuksen oppiin vain, koska opiskelu on osoittanut meille, että se pitää yhtä Raamatun opetuksen kanssa. Vain Raamattu yksin ainoa lähde kaikelle sille, mitä uskomme ja opetamme. Sovinnon kirja ei ole opetuksemme perusta itsestään, erillään Raamatusta vaan tarkalleen ottaen ja vain, koska se perustuu Raamattuun. Käytämme Lutherin Vähä katekismusta nuortemme opettamiseen, ei sen tähden, että se olisi uskonnollisen opetuksen oman auktoritettinsa varassa seisova lähde vaan sen tähden, että se yksinkertaisesti ja selvästi kokoaa Raamatun opetuksen. Sovinnon kirjaan sitoutuminen merkitsee Raamatun oppiin sitoutumista.

Ei ”sikäli kuin” vaan ”koska”

Sanomme, että ”hyväksymme vuodelta 1580 peräisin olevan Sovinnon kirjan tunnustukset, emme *sikäli kuin* (*quatenus*) ne pitävät yhtä Raamatun kanssa vaan, *koska* (*quia*) ne ovat Jumalan sanan puhtaan opin oikea esitys ja selitys”. Emmekö sano tässä liian paljon? Eikö meidän pitäisi mieluummin sanoa, että sitoudumme Tunnustukseen sikäli kuin se pitää yhtä Jumalan sanan kanssa? On niitä, jotka ajattelevat, että meidän pitäisi sitoutua tuolla tavalla, ja he antavat näennäisesti pätevän selityksen, että tämä on ainoa tapa, jolla voimme sitoutua mihinkään inhimilliseen tunnustukseen, sillä ihminen voi erehtyä. Tämä kuulostaa siltä, että heillä on huoli totuudesta. Todellisuudessa tuollainen rajoittunut sitoutuminen asettaa kyseenalaiseksi Raamatun selvyuden ja tuhoaa tunnustuksen arvon ja tarkoituksen.

Jos pastori esim. sanoo, että hän sitoutuu lausuntoon, että ”Jeesus Kristus, Isästä iankaikkisuudessa syntynyt tosi Jumala ja neitsyt Mariasta syntynyt tosi ihminen, on minun Herrani” [Vähä katekismus, 2. uskonkohta], sikäli kuin tämä lausunto pitää yhtä Raamatun kanssa, hän ei ole kertonut sinulle katsooko hän sen olevan kokonaisuudessaan tai vain osittain tai ei laisinkaan Raamatun mukainen. Jos sanoisit hänelle, että näet hänen uskovan Jeesuksen syntyneen neitsyestä, hän saattaisi vastata: ”Ei, en usko tuohon kirjaimellisesti, sillä en näe asiaa opetettavan Raamatussa.” Jos sanot, ”mutta sinä uskot, että Jeesus on tosi Jumala”, hän saattaa vastata: ”Ei, en usko tuon olevan todella Raamatun oipetus.” Hän saaattaa uskoa vain, että Jeesus on tosi ihminen, Marian ja Joosefin poika, ja yhä sitoutua em. Lutherin Vähä katekismuksen lausuntoon ”sikäli kuin” se pitää yhtä hänen mielipiteensä kanssa, että Jeesus on jossakin mielessä Herra. Tällainen tunnustus on merkityksetön. Minä voisin sitoutua Koraaniin tai mihin tahansa uskonnolliseen

kirjoitukseen *sikäli kuin* se pitää yhtä Jumalan sanan kanssa. Roomalaiskatolinen teologi voi sitoutua Luterilaiseen Tunnustukseen *sikäli kuin* se pitää yhtä Raamatun kanssa.

Sikäli kuin (*quatenus*)sitoutuminen on hurskaalta kuulostava juoni, jota liberaalit luterilaiset kirkot käyttävät teeskennelläkseen, että ne pitäytyvät Tunnustukseen samanaikaisesti kun ne kieltävät niiden opetukset. Nykyaikainen muoto tätä juonta on ns. ”historiallinen sitoutuminen”. Luterilainen teologi saattaa sanoa, että hän kannattaa Schmalkaldenin opinkohdissa olevaa Lutherin historiallista tuomiota paavista, että hän on Antikristus. Tällä hän tarkoittaa, että Lutherille oli ymmärrettävää tehdä johtopäätös, että paavi 1600-luvulla oli Antikristus, mutta hän ei sido itseään tai muita opettamaan samaa tänään.

Näemme hyvän esimerkin tällaisesta petollisesta sitoutumisesta liberaalin ELCAn (Amerikan Evankelisluterilainen kirkko) Luterilaisten Tunnustusten hyväksymisessä. ELCA väittää tunnustuksessaan:

Tämä kirkko hyväksyy Apostolisen, Nikaian ja Athanasiuksen tunnustukset tämän kirkon uskon tosi julistuksina. COF 2.04

Tämä kirkko hyväksyy muuttamattoman Augsburgin tunnustuksen evankeliumin oikeana todistajana tunnustaen yhdeksi sen kanssa uskossa ja opissa kaikki kirkot, jotka samoin hyväksyvät (sen) opetukset. COF 2.05

Tämä kirkko hyväksyy muut tunnustukselliset kirjoitukset Sovinnon kirjassa, nimittäin Augsburgin tunnustuksen puolustuksen, Schmalkaldenin opinkohdat, Traktaatin [Paavin vallasta ja yliherruudesta], Vähä ja Iso kateksimuksen ja Yksimielisyyden ohjeen kirkon uskon pätevinä lisätulkintoina. COF 2.06

Keneen tahansa, joka tietää, miten räikeästi ELCAn teologit kohtelevat tätä hienolta kuulostavaa tunnustusta, ei tämä paperivakuutus tee vaikutusta. Mutta jopa ELCAn tunnustuksen sanamuoto sisältää riittäviä johtolankoja sen tyhjyydestä.

Ekumeeniset uskontunnustukset hyväksytään ”uskon tosi julistuksina” mutta ei ainoana tosi opetuksina, jotka sitovat kaikkia jäseniä kirjaimellisesti. Augsburgin tunnustus kohotetaan muiden luterilaisten tunnustusten yläpuolelle ainoana välttämättömänä tunnustuksena kirkollisen yhteyden perustamisessa. Augsburgin tunnustuksen kohottamisessa on intentiona Yksimielisyyden ohjeen täsmällisten vakuutusten ja tarkkojen hylkäämisten vähätteleminen. Augsburgin tunnustus hyväksytään ”evankeliumin oikeana todistajana”. Tällainen vakuutus ei vaadi sen kaikkien opetusten vaan ainoastaan sen evankeliumin sanoman hyväksymistä. Se myöskin sallii muita ”oikeita todistajia” hyväksyttäväksi vaihtoehtoisina uskon tulkintoina kuten tapahtui äskettäisessä yksimielisyydessä vanhurskauttamisesta Rooman kanssa. Muut Luterilaiset Tunnustukset hyväksytään samalla tavalla ”uskon pätevinä tulkintoina”, mutta ei opillisina lausuntoina, jotka sitovat kaikkia kirkkojen opettajia heidän kaikessa opetuksessaan.

Jo ennen ELCAn tunnustuksen vahvistamista tämä Tunnustuksiin sitoutumisen mikä tahansa velvoittava luonne oli julkisesti torjuttu. Esimerkiksi ELCAn johtava teologi Carl Braaten huomautti:

On täysin virheellistä sanoa, että nämä tunnustukset eivät ole meidän tunnustuksiamme, koska emme kirjoittaisi niitä noin tai koska emme ole täysin vakuuttuneita kaikesta, mitä ne sanovat (Principles of Theology, s. 34).

Jopa *The Lutheran* -lehdessä ollut artikkelisarja, joka selitti maallikoille ELCA:n tunnustuksen merkitystä, teki selväksi, että Tunnustuksen opin hyväksymistä rajoitettiin. Lull huomauttaa Apostolisesta uskontunnustuksesta:

Ajoittain kristityt saattavat kokea itsensä vaivaantuneiksi, kun he lausuvat näitä sanoja. Joitain ihmisiä uskontunnustus voi saattaa hämilleen tai masentaa. Ehkä he eivät ymmärrä sanoja. Ehkä he ymmärtävät, mutta eivät ole varmoja, että uskovat...Mutta voimme antaa vaikutelman, että yhteisöllämme ei ole identitettiä ja uskollamme ei ole sisältöä, jos emme ole kiinnostuneita siitä, mitä uskomme, tai jos lausumme vain ne osat uskontunnustuksesta, joista olemme henkilökohtaisesti varmoja. Uskontunnustuksen lausuminen painostaa meitä hyödyllisellä tavalla olemaan selviä siinä, mitä uskomme. Tämä paine auttaa meitä kasvamaan kirkon uskon täyteyteen. (Joulukuu 19, 1988, s. 17).

Lull väittää, että Yksimielisyyden ohjeelle, luterilaisuuden perusteellisimmalle tunnustukselle ei ole taipumusta ratkaista ristiriitoja vaan asettaa rajoja keskustelulle (Toukokuu 3, 1989, s. 15). On uskomatonta, että dogmaatikko voi antaa tällaisen lausunnon täsmällisimmästä koskaan kirjoitetusta tunnustuksesta. Sen jälkeen kun on tehty päätös jättää ovat auki opilliselle löyhyydelle, näyttää siltä, että ei minkään tunnustuksen riippumatta siitä, miten täsmällinen se on, sallita olla esteenä. Kuitenkin liberaalit Luterilaiset kirkot pitävät tiukasti kiinni kompromissi-sitoutumisesta Tunnustuksiin pettääkseen varomattomat. Arvelen, että Skandinavian kirkkojen tunnustuksellinen sitoutuminen ei poikkea tästä.

Mutta voimmeko olla varmoja, että oppi, johon sitoudumme Tunnustuskirjoissa, on uskollinen Jumalan sanalle? Todellinen kysymys on se, että puhuuko Jumala selvästi Raamatussa? Tosiasia on, että hän puhuu. On tietenkin niitä, jotka saattavat kieltää sen, mitä Raamattu selvästi opettaa. Mutta tämä ei tee Raamattua yhtään vähemmän selväksi. Kun Zwingli kielsi Kristuksen ruumiin ja veren todellisen läsnäolon sakramentissa, tämä ei johtunut siitä, etteikö Raamattu olisi selvästi opettanut läsnäoloa vaan siitä, että hän ei uskonut Jeesuksen sanoja. Voimme todellakin sanoa Tunnustuskirjoistamme, että uskomme, mitä ne opettavat, koska se, mitä ne opettavat, on selvästi Raamatun opetus. Vain Jumalan selvään sanaan kohdistuva epäusko voi nostattaa epäilyksiä Raamatun opetusta kohtaan.

Onko Sovinnon kirjan oppi vanhentunut?

”Luterilaiset Tunnustuskirjat ja niissä olevat hylkäystuomiot olivat varmasti tarpeellisia 1500-luvulla. Kristitty maailma oli tuona aikana oli murtautumassa ulos omista vanhoista reiteistään. Mutta tuon jälkeen ymmärrys on lisääntynyt huomattavasti. Tiedämme Raamatusta nykyään niin paljon enemmän. Ja olemme oppineet sietämään toinen toistemme opetuksia. Kenelläkään ei kaiken kaikkiaan ole yksinomaista oikeutta totuuteen.”

Näin puhuen monet luterilaiset tänään pitävät Tunnustuskirjoja vanhanaikaisena ja historialliskriittisten raamattunäkemyksen vanhentuneeksi osoittamana. Kaikesta huolimatta he yhä väittävät kunnioittavansa uskonpuhdistajien työtä ja hanakasti mainitsevat Luterilaisilla Tunnustuskirjoilla olevan kunnioitetun paikan kristillisen opetuksen historiassa. Mutta he eivät ole valmiita hyväksymään Tunnustuskirjojen opettamia uskonkohtia ilman varauksia. He katsovat, että ne eivät enää ole ”merkityksellisiä nykyajan tilanteessa” tai että ne ovat kirkolle ”vaihtoehtoja tai ehdotuksia”.

Tunnustuskirjojen rajoitukset

Eittämättä Tunnustuskirjoilla on rajoituksensa. Tällä hetkellä on arvostelun kohteena kristillisiä totuuksia, joita Tunnustuskirjat eivät erityisesti käsittele (esim. Raamatun erehtymättömyys ja naisten rooli kirkossa). Tunnustuskirjoilla ei ole samaa laajuutta kuin Raamatulla, josta ne ovat peräisin. Niitä ei kirjoitettu opillisten kysymysten kattavaksi lausunnoksi vaan vastaukseksi opillisiin kysymyksiin, joista väiteltiin niiden syntyaikana. Tästä syystä Tunnustuskirjoihin sitoutuminen ei siirrä pois tarvetta uusiin opillisiin lausuntoihin, joissa käsitellään oman aikamme opillisiä ristiriitoja.

Tunnustuskirjat eivät käsittele jokaista esille ottamaansa oppia perinpohjaisesti. Jopa pidempi saksalainen laitos (FC, Täydellinen selitys, IX), joka ottaa mukaan osan Lutherin saarnaa, ei tuo perinpohjaisesti esiin Jeesuksen helvettiin astumisen käsittelyssä kaikkia tämän opin aineksia, joita 1 Pietarin kirjeen 3. Luku opettaa.

Herran käsky olla varuillaan epäraamatullisen opin suhteen soveltuu myös Tunnustuskirjojen käyttöön tai väärinkäyttöön. Kun joku saattaa naamioida itsevalitun filosofian väittämällä Raamatun tukevan sitä, jotkut toiset saattavat johtaa yksinkertaisia harhaan vetoamalla siihen, että he hyväksyvät Luterilaiset Tunnustuskirjat yhteisen uskon todistuksena. Joissain tapauksissa se, mitä he opettavat, ei ole suoraan ristiriidassa Tunnustuskirjojen kanssa. Sen sijaan ne uudet raamatunvastaiset opit, joita he esittelevät, saattavat olla sellaisia, että niitä ei erityisesti käsitellä Tunnustuskirjojen uskonkohdissa. Tässä tapauksessa väite uskon ja tunnustuksen yhteydestä viittaamalla vain yleiseen Tunnustuskirjoihin sitoutumiseen on petollinen. Tarkoitus on antaa se väärä vaikutelma, että uskollisuus paperilla aikaisempiin Tunnustuskirjoihin on pätevä perusta yhteydelle. Samalla katsotaan sormien läpi tai puolustellaan nykyistä harhaa. Mutta Luterilaiset Tunnustuskirjat eivät koskaan väitä, että ne käsittelevät kaikki poikkeamiset totuudesta. Ne tunnustavat oman rajoituksensa Raamattuun sitoutumiselle. Ne odottavat jokaisen sukupolven kristittyjen käyttävän Raamattua uusien opillisten väittelyiden ratkaisemisessa.

Kirkossa yksin Raamattu on elävän veden lähde kaikille ajoille. Tunnustukset ovat vettä, joka on ammennettu tuosta lähteestä. Raamatun, Jumalan ilmoitetun sanan ja kaiken kristillisen opetuksen lähteen, tulee näin ollen ratkaista kaikki niin menneet kuin tulevat kiistat.

Mutta entä uskonkohdat ja oppi, joita Tunnustuskirjat opettavat? Ovatko mitkään niistä vanhentuneita tai edes neuvoteltavissa olevia tänään?

Kysymys siitä ovatko opit, joita he tunnustavat, Jumalan ajattomia totuuksia vai ei kohtasi luterilaisia isä jo 1500-luvulla. He olivat hyvin herkkiä väitteelle, että he olivat uutuuksien tuojia. Uutuuksien tuominen merkitsi niin silloin kuin nykyäänkin sitä, että he keksivät uusia oppeja ja täten menettävät oikeutensa olla kirkon tosi opettajia. Sen vuoksi uskonpuhdistajat jatkuvasti osoittivat, että heidän uskonsa ja tunnustuksensa perustuivat Raamattuun ja keskittyivät evankeliumiin. Vain yksimielisyys Jumalan ajattoman ilmoituksen kanssa varjelisi tunnustuksia tulemasta vanhentuneeksi perinteeksi.

Onko aika laisinkaan muuttunut? Luovummeko meidän aikanamme raamatullisista totuuksista, joita Tunnustuskirjoissamme opetetaan? Olkaamme täsmällisempiä. Onko meidän uskottava niitä, jotka eivät välitä tai torjuvat opin siitä, että ”kaikki ihmiset, jotka Aadamin lankeemuksen jälkeen luonnollisella tavalla syntyvät, sikiävät ja syntyvät synnissä” (CA II, saksal. teksti) vanhentuneena oppina, huolimatta 1 Mooseksen kirjan todistuksesta. Onko opetus Kristuksen kuolemasta meidän sijastamme yhdentekevää ja vanhanaikainen oppi hyvistyksestä, joka on sopiva ainoastaan

verenhimoiselle Jumalalle? Ei, Raamatun todistus siitä, että Jeesus Kristus, Jumalamme ja Herramme ”annettiin alttiiksi meidän rikostemme tähden ja herätettiin kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden” on hyvin selvä (Room 4:25). Onko meidän liityttävä niihin Luterilaisiin, jotka polvistuvat Rooman alttarin äärellä vanhurskauttamisopissa tehdyn häpeällisen kompromissin perustalla? Ei, Raamatun opetus ”yksin armosta ja yksin uskosta” on selvä. Onko meidän tunnustettava, että lapsikasteesta on tullut neuvoteltavissa oleva, koska ”aiemmat oppituumiot ovat käyneet kohteettomiksi”? Ei, Kristuksen selvä käsky ja hänen armon lupauksensa kaikille, joiden puolesta hän kuoli, ovat selviä (Matt 29:19). Kun tunnustamme oppimme Herran ehtoollisesta, seuraammeko niitä Luterilaisia, jotka ovat astuneet yksimielisyyteen ehtoollisesta reformoitujen kanssa ja näin kieltäneet selvät asetussanat, ”ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini”.

Jumalan vastaus

Mitä tahansa rajoituksia Tunnustuskirjoissamme onkaan historiallisissa tai tieteellisissä asioissa, ne antavat suoran ja Raamattuun perustuvan todistuksen synnistä ja armosta, laista ja evankeliumista, Kristuksesta ja Antikristuksesta, parannuksesta, uskosta ja töistä ja kaikista muista opeista, mitä ne käsittelevät. Ne tekevät lujalla ja iloisella vakuuttuneisuudella siitä, että siten usko todella luodaan ja sitä harjoitetaan. Näin voimme kunnioittaa Jumalaa elämässämme ja oikein palvella lähimmäistämme. Vain ristillä ilmoitetun Jumalan viisauden saarnaaminen on niin korkea-arvoisen käytännöllistä, että se voi saattaa päätökseen näitä asioita. Yksin tämä saarna on Jumalan vastaus syntiselle ihmiskunnalle.

”Miksi sitten kaikki kirkot, joilla on nimi ”Luterilainen” ja joilla on samat Tunnustuskirjat, eivät ole liittyneet yhteen?” Me kaikki olemme todennäköisesti muodossa tai toisessa kuulleet tätä kysymystä esitettävän. Ehkä olemme kysyneet sitä itse. Sillä me kaikki haluamme vakavasti yhteyttä kristittyjen kesken ja rukoilemme Jeesuksen tavoin, että Jumala sen antaisi ja säilyttäisi. Mutta Herra opettaa, että kristillinen yhteys ei ole meidän tekomme. Todellinen yhteys on Jumalan teko ja syntyy hänen sanassaan ja sen kautta. Hän muistuttaa meitä, että juuri hänen Sanansa, joka antaa meille uuden elämän, on jatkuvasti saatavan hyökkäyksen kohteena omassa sydämässämme ja monien ihmisten julkisessa tunnustuksessa (Jer 23:30-). Sen vuoksi Kristus käskää meidän olla varuillamme niitä saarnaajia kohtaan, jotka tulevat hänen nimessään, mutta julistavat omia ajatuksiaan uskon tuhoksi. Koska nämä saarnaajat eivät alistu Jumalan pyhän sanan alle, nämä uudistajat pettävät kuulijoitaan ja täten menettävät oikeutensa ja arvovaltansa olla kirkon oikeita opettajia. Niiden, jotka väittävät olevansa Luterilaisia, mutta joiden sydän on kaukana Luterilaisten Tunnustuskirjojen opetuksista, ei tulisi saada pettää meitä. *Concordian (joka latinaksi merkitsee ”sydänten ykseyttä”)* tarkoitus ei ollut jakaa kirkkoa vaan yhdistää se totuudessa. Tämä on edelleen Sovinnon kirjan tarkoitus tänään. Sitoutuminen sen oppeihin ilman ehtoja on ainoa tie todelliseen luterilaiseen yhteyteen.

Mitä tämä merkitsee meille käytännössä? Vetoaminen todistukseksi oikeasta yhteydestä siihen, että sitoudutaan yhdessä samaan Tunnustukseen, saattaa olla totuuden välttelemistä. Meillä esimerkiksi on yhteinen Apostolinen uskontunnustus Rooman kirkon kanssa ja iloitsimme siitä. Mutta todelliset vanhurskauttamista ja uskoa ja tekoja koskevat kysymykset, jotka erottavat meidät tuosta kirkosta, eivät ole vahvasti esillä Apostolisessa uskontunnustuksessa. Yhteyteen vetoaminen yhteisten Tunnustusten perusteella, kun samanaikaisesti kielletään raamatullinen totuus, jota ei kyseisen ryhmän yhteisissä Tunnustuksissa käsitellä, ei rakenna kirkkoa.

Tästä syystä emme voi väittää, että kaikki uskoa ja oppia koskevat kysymykset, joita ei varta vasten käsitellä Sovinnon kirjassa, ovat Luterilaisille avoimia kysymyksiä. Siinä missä Raamattu puhuu selvästi, meidän on seurattava Jumalan sanaa. Raamattu yksin hallitsee Jumalan armollisena

ilmoituksena meille syntisille. Se on ainoa ”ohje, jonka mukaan niin kaikki opit kuin opettajatkin on tutkittava ja arvosteltava” (Yksimielisyyden ohje). Myöhemmät uskontunnustukset ja tunnustukset eivät ole Raamatun kaltaisia tuomareita; Raamattu ohjaa niitä. Aivan kuten Yksimielisyyden ohje lausuu, nämä muut kirjoitukset (uskontunnustukset ja tunnustukset) ovat ”yksinomaan todistajia ja uskon selityksiä, jotka tuovat esiin sen, miten eri aikoina Jumalan kirkossa aikalaiset ymmärsivät pyhän Raamatun suhteessa kiistanalaisiin kohtiin, ja miten vastakkaiset opetukset torjuttiin ja tuomittiin.

Emmekö saa sitten opettaa mitään enempää, kuin mitä tunnustukset opettavat? Luterilaiset Tunnustuskirjat itse suoraan kieltävät tällaisen johtopäätöksen. Tuo kunnia kuuluu yksin Raamatulle. Tuon Sanan viran kautta Jumala suo armollisesti ykseyden uskossa ja varmuuden tunnustuksessa. Kirjoitusten kanssa meidän tulee opettaa ”Jumalan koko neuvoa”.

Meidän tulee myös varoittaa siitä, että tunnustukset eivät ole toinen opin lähde vaan ainoastaan toissijainen Raamatun opin todistaja. Emme voi käyttää tunnustuksia lähdekirjana sellaisten oppien tuottamiseen, jotka menevät Raamatun lausuntojen yli. Jotkut Luterilaisessa kirkossa ovat valitettavasti käyttäneet Tunnustuskirjoja yrittäessään vastata kysymyksiin, jotka Raamattu jättää avoimiksi, kuten esim. kysymykseen hetkestä, jolloin Herran ehtoollisessa Kristuksen ruumis ja veri tulevat läsnäoleviksi. Tunnustuskirjat eivät väitä mitään tällaisista ei-raamatullisista opeista, ellei sitten lainata tunnustusten irrallisia lausuntoja huomioimatta niiden taustaa. Mutta jos tunnustukset puolustaisivatkin Raamatun ulkopuolella olevia oppeja, nämä opit eivät olisi päteviä.

Yrittäessään herättää epäilyksiä tämän väitteen ja ehdottomaan Tunnustuskirjoihin sitoutumisen suhteen Tunnustuskirjojen arvostelijat usein nostavat väitteen, että tunnustukset opettavat Marian ainaista neitsyyttä Schmalkaldenin opinkohtien artikkelissa I, 4. Ensinnäkin on huomattava, että artikla I, 4 ei käsittele Mariaa vaan Kristuksen kahta luontoa. Saksalainen ja latinalainen teksti sanovat:

Poika on tullut ihmiseksi siten, että hän ilman miehen myötävaikutusta sikisi Pyhästä Hengestä ja syntyi puhtaasta, pyhästä [latina: ainaisesta] neitsyestä Mariasta.

Latinalainen teksti viittaa Mariaan puhtaana, pyhänä ja ainaisena neitseenä. On huomionarvoista, että saksalainen teksti viittaa yksinkertaisesti puhtaaseen, pyhään neitsyt Mariaan. Jos Tunnustuskirjat halusivat väittää Mariaa ainaiseksi neitseeksi, saksalaisen version kirjoittaja tunaroi työn täydellisesti, koska saksalaisessa tekstissä ei ole mitään viitettä ainaiseen neitseyteen. Näyttää siltä, että latinankielisen version ainainen neitsyt (sempervirgine) oli yksinkertaisesti vakiosanonta, jolla kuvattiin Marian neitseyttä. Artikla ei pyri tekemään mitään muuta väitettä Mariasta sen tosiasian lisäksi, kuin että hän synnytti lapsen ilman ihmis-isää.¹

Raamatussa ei ole yhtään väitettä siitä, että Jeesus olisi syntynyt ilman normaaleja lapensynnytyksen vaikutuksia äidin ruumiiseen. Raamatussa ei ole väitettä, että Maria säilyi neitsyenä Jeesuksen syntymän jälkeen. Jo vanhassa kirkossa oli kolme teoriaa evankeliumeissa mainituista Jeesuksen veljistä ja sisarista. Yhden teorian mukaan nämä olivat todellisuudessa Jeesuksen serkkuja. Toisen teorian mukaan nämä olivat Joosefin lapsia, jonka ensimmäinen vaimo oli kuollut ennen kuin hän nai Marian. Ainakin osittain kummankin näistä teorioista vaikuttimena

¹ Sama on totta Yksimielisyyden ohjeen käyttämästä samanlaisesta kielestä (FC, Täyd. selitys, VIII, 24): ”Luontojen persoonalliseen yhtymykseen ja yhteyteen perustuu se, että suuresti ylistetty Neitsyt Maria ei synnyttänyt pelkkää ihmistä, vaan sellaisen ihmisen, joka enkelin [Gabriel] todistuksen mukaan todella on Korkeimman Jumalan Poika. Jo (Luuk. 1:32) äidinkohdussa hän osoitti jumalallisen majesteettinsa siinä, että neitsyt synnytti hänet neitsyyttänsä menettämättä. Maria on todella Jumalan äiti, mutta on silti säilynyt neitsyenä.”

oli halu säilyttää Maria neitsyenä jopa Kristuksen syntymän jälkeen. Näille teorioille ei ole mitään suoraa tukea Raamatussa. Kolmas teoria on se, että nämä ”veljet” olivat Jeesuksen syntymän jälkeen luonnollisella tavalla syntyneitä lapsia. Kolmas näkemys on kaikkein luontevin tapa ymmärtää kohdat, joissa Jeesus, Maria ja nämä veljet ja sisaret esiintyvät yhdessä. Katso esim. Matteus 12:46 ja 13:55. Luther ja monet hänen aikalaisistaan näyttävät säilyttäneen mielipiteen, että Marialla ei ollut Jeesuksen lisäksi muita lapsia, mutta useimmat uudemmat luterilaiset teologit ovat taipuvaisempia pitäytymään kolmanteen näkemykseen. Yksimielisyyden ohjeen lainaamassa Luther-sitaatissa (FC, Täyd. selitys, VII, 100, s. 530) hänen kirjoituksestaan ”Suuri tunnustus Pyhästä ehtoollisesta” Luther viittaa käsitykseen, että Maria synnytti Jeesuksen ”kohtu suljettuna” mahdollisuutena, jonka jotkut uskovat. Pieper käsittelee molempia asioita avoimina kysymyksinä (III, s. 307-309; suom. laitos v. 1961, s. 310). Sitoutumisemme Tunnustuskirjoihin ei sisällä mitään väitettä Marian neitsyyden kestosta, koska sen enempää Raamattu kuin Tunnustuskirjat eivät esitä mitään tällaista väitettä.

Luterilaisen kirkon tunnustusten kanssa sopusoinnussa oleva kanta on määritelty selvästi Sovinnon kirjassa itsessään. Sen mukaan yksin pyhää Raamattua on pidettävä ainoana sääntönä ja ohjeena, jonka mukaan absoluuttisesti kaikki opit ja opettajat on arvioitava. Augsburgin tunnustuksen päämäärä, joka on tuotu esiin sen esipuheessa, oli osoittaa ”millaista oppia he pyhän Raamatun ja puhtaan Jumalan sanan mukaisesti ovat julistaneet maissamme ja kirkoissamme”. Luterilaiset tunnustajat julistavat sen johtopäätöksessä: ”Meidän keskuudessamme ei ole vastaanotettu mitään Raamatun tai katolisen kirkon vastaista”, ja ”olemme valmiit, jos Jumala suo, antamaan lisäselvityksiä Raamatun mukaan.” ”Iuxta Scripturam” (Raamatun mukaan) – nämä ovat Augsburgin tunnustuksen päätössanat. Luterilainen kirkko ei tunne mitään muuta periaatetta.

Luterilaisia uskontunnustuksia ei sen tähden ole tarkoitettu syrjäyttämään Raamattua eivätkä ne tee sitä. Kuitenkin ne esittävät sen, mikä on kaikkina aikoina ollut puhtaan kristillisen opin käsitys, josta kaikki vilpittömät ja uskolliset luterilaiset kaikkialla ovat pitäneet kiinni. Samanaikaisesti ne osoittavat vakuuttavasti Raamatusta, että esi-isämme eivät rohkeasti tunnustaneet mitään muuta kuin Jumalan iankaikkisen totuuden, johon jokainen kristitty on sidottu ja johon jokainen kristitty jatkuvasti uskoo ja jota hän opettaa ja tunnustaa.

Liite Yksimielisyyden ohjeen johdannosta (Tiivistelmä, Opin summa ja sääntö 1-8)

Tämä lainaus osoittaa, että Yksimielisyyden ohjeen allekirjoittajien näkemys tunnustusten arvovallasta ja tunnustukseen sitoutumisen merkityksestä on sama kuin se, mikä on esitetty edellä olevassa luennossa.

Opin summa, sääntö ja ohje, jonka mukaan kaikkea oppia on arvioitava ja syntyneet kiistat kristillisesti selvitettävä ja ratkaistava

1. Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että Vanhan ja Uuden testamentin profeetalliset ja apostoliset kirjoitukset ovat ainoa sääntö ja ohje, jonka mukaan kaikki opit ja opettajat on koeteltava ja arvioitava. Kirjoitettu on: ”Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun teilläni” (Ps. 119.) Pyhä Paavali sanoo: (Gal. 1:8) ”Vaikka tulisi taivaan enkeli ja julistaisi toisin, hän olkoon kirottu”.

Muita vaikka kuinka nimekkäiden vanhojen ja uusien opettajien kirjoituksia ei ole pidettävä Pyhän Raamatun vertaisina, vaan ne on kaikki tyynni alistettava sen alaisiksi. Niitä tulee käyttää

yksinomaan todistajina, jotka kertovat, millaisena ja millä paikkakunnilla profeettojen ja apostolien oppi on säilytetty apostolien ajan jälkeen.

2. Kohta apostolien ajan jälkeen, jopa heidän vielä eläessään, ilmaantui vääriä opettajia ja harhaoppisia. Heitä vastustamaan vanha kirkko laati symboleja eli lyhyitä, täsmällisiä tunnustuksia, jotka sisältävät oikeauskoisen tosi kirkon yhteisen ja yksimielisen kristillisen uskon ja tunnustuksen. Sellaisia ovat Apostolinen, Nikaian ja Athanasioksen tunnustus. Niinpä mekin tunnustamme ne omiksemme ja hylkäämme siten kaikki harhaopit, sellaiset opit, jotka ovat tunkeutuneet Jumalan kirkkoon mutta sotivat näitä tunnustuksia vastaan.

3. Oman aikamme kirkko on uskonasioiden vuoksi jakaantunut. Erityisesti paavilaisuutta, sen vääriä jumalanpalvelusta, epäjumalanpalvelusta ja taikauskoa, mutta myös muita lahkoja vastustaen me pidämme yksimielisen kantamme ilmauksena ja kristillisen uskomme ja tunnustuksemme julkilausumana, omana tähän aikaan kuuluvana tunnuksenamme eli symbolinamme alkuperäistä, muuttamatonta Augsburgin tunnustusta, joka ojennettiin keisari Kaarle V:lle Augsburgin valtiopäivillä v. 1530, niin myös sen Puolustusta sekä niitä Opinkohtia, jotka laadittiin Schmalkaldenissa v. 1537 ja jotka ovat etevimpien silloisten teologiiden allekirjoittamat.

<<<0428>>>

Koska nämä asiat koskevat myös tavallista maallikkoa ja hänen sielunsa pelastusta, me tunnustamme omiksemme myös tohtori Lutherin Vähän ja Ison katekismuksen, sellaisina kuin ne kuuluvat hänen Teoksiinsa. Ne ovat "kansanraamattu", ne sisältävät <<<0428>>> suppeassa muodossa kaiken, minkä Pyhä Raamattu esittää laveasti siitä, mitä kristityn on pelastuakseen tiedettävä.

Kaikki opit on tarkistettava yllä esitetyn ohjeen mukaisiksi. Kaikki mikä on vastoin tätä, on vastoin uskomme yksimielistä julkilausumaa ja on sellaisena hylättävä ja torjuttava.

Näin ero Pyhän Raamatun (Vanhan ja Uuden testamentin) ja kaikkien muiden kirjoitusten välillä pysyy voimassa. Pyhä Raamattu säilyy ainoana tuomarina, sääntönä ja ohjeena. Se on ainoa koetinkivi, jonka avulla kaikki opit on tutkittava ja arvioitava; se ratkaisee, ovatko ne hyviä vai pahoja, oikeita vai vääriä.

Muita tekstejä taas, sen enempää uskontunnustuksia kuin muitakaan mainittuja kirjoituksia, ei saa käyttää tuomarina niin kuin Pyhää Raamattua. Ne ovat ainoastaan uskon todistuksia ja julkilausumia, jotka osoittavat, kuinka kunakin aikana eläneet opettajat ovat Jumalan kirkossa ymmärtäneet ja tulkinneet Pyhää Raamattua kiistanalaisten opinkohtien osalta ja kuinka raamatunvastainen oppi on hylätty ja tuomittu.

Seuraava liite on peräisin prof. Bente v. 1921 julkaisemasta laajasta historiallisesta johdannosta Luterilaisiin Tunnustuskirjoihin.

From Bente's Introduction to the Concordia Triglotta

6. Subscription to Confessions.

The position accorded the symbols in the Lutheran Church is clearly defined by the Book of Concord itself. According to it Holy Scripture alone is to be regarded as the sole rule and norm by which absolutely all doctrines and teachers are to be judged. The object of the Augustana, as stated in its Preface, was to show "what manner of doctrine has been set forth, in our lands and churches from the Holy Scripture and the pure Word of God." And in its Conclusion the Lutheran confessors declare: "Nothing has been received on our part against Scripture or the Church Catholic," and "we are ready, God willing, to present ampler information according to the Scriptures." "Iuxta Scripturam"—such are the closing words of the Augsburg Confession. The Lutheran Church knows of no other principle.

In the *Formula of Concord* we read: “Other writings, however, of ancient or modern teachers, whatever name they bear, must not be regarded as equal to the Holy Scriptures, but all of them together be subjected to them, and should not be received otherwise or further than as witnesses, [which are to show] in what manner after the time of the apostles, and at what places, this doctrine of the prophets and apostles was preserved.” (777, 2.) In the Conclusion of the Catalog of Testimonies we read: “The true saving faith is to be founded upon no church-teachers, old or new, but only and alone upon God’s Word, which is comprised in the Scriptures of the holy prophets and apostles, as unquestionable witnesses of divine truth.” (1149.)

The Lutheran symbols, therefore, are not intended to supplant the Scriptures, nor do they do so. They do, however, set forth what has been at all times the unanimous understanding of the pure Christian doctrine adhered to by sincere and loyal Lutherans everywhere; and, at the same time, they show convincingly from the Scriptures that our forefathers did indeed manfully confess nothing but God’s eternal truth, which every Christian is in duty bound to, and consistently always will, believe, teach, and confess.

The manner also in which Lutherans pledge themselves confessionally appears from these symbols. The Augsburg Confession was endorsed by the princes and estates as follows: “The above articles we desire to present in accordance with the edict of Your Imperial Majesty, in order to exhibit our Confession and let men see a summary of the doctrine of our teachers.” (95, 6.) In the preamble to the signatures of 1537 the Lutheran preachers unanimously confess: “We have reread the articles of the Confession presented to the Emperor in the Assembly at Augsburg, and by the favor of God all the preachers who have been present in this Assembly at Smalcald harmoniously declare that they believe and teach in their churches according to the articles of the Confession and Apology.” (529.) John Brenz declares that he had read and reread, time and again, the Confession, the Apology, etc., and judged “that all these agree with Holy Scripture, and with the belief of the true and genuine catholic Church (*haec omnia convenire cum Sacra Scriptura et cum sententia verae kai gneesiees catholicae ecclesiae*).” (529.) Another subscription—to the *Smalcald Articles*—reads: “I, Conrad Figenbotz, for the glory of God subscribe that I have thus believed and am still preaching and firmly believing as above.” (503, 13.) Brixius writes in a similar vein: “I ... subscribe to the Articles of the reverend Father Martin Luther, and confess that hitherto I have thus believed and taught, and by the Spirit of Christ I shall continue thus to believe and teach.” (503, 27.)

In the Preface to the Thorough Declaration of the *Formula of Concord* the Lutheran confessors declare: “To this Christian Augsburg Confession, so thoroughly grounded in God’s Word, we herewith pledge ourselves again from our inmost hearts. We abide by its simple, clear, and unadulterated meaning as the words convey it, and regard the said Confession as a pure Christian symbol, with which at the present time true Christians ought to be found next to God’s Word.... We intend also, by the grace of the Almighty, faithfully to abide until our end by this Christian Confession, mentioned several times, as it was delivered in the year 1530 to the Emperor Charles V; and it is our purpose, neither in this nor in any other writing, to recede in the least from that oft-cited Confession, nor to propose another or new confession.” (847, 4. 5.) Again: “We confess also the First, Unaltered Augsburg Confession as our symbol for this time (not because it was composed by our theologians, but because it has been taken from God’s Word and is founded firmly and well therein), precisely in the form in which it was committed to writing in the year 1530, and presented to the Emperor Charles V at Augsburg.” (851, 5.)

In like manner the remaining Lutheran symbols were adopted. (853. 777.) Other books, the *Formula of Concord* declares, are accounted useful, “as far as (*wofern, quatenus*) they are consistent with“ the Scriptures and the symbols. (855, 10.) The symbols, however, are accepted “that we may have a unanimously received, definite, common form of doctrine, which all our Evangelical churches together and in common confess, from and according to which, because (*cum, weil*) it has been derived from God’s Word, all other writings should be judged and adjusted, as to how far (*wiefern, quatenus*) they are to be approved and accepted.” (855, 10.)

After its adoption by the Lutheran electors, princes, and estates, the *Formula of Concord*, and with it the entire Book of Concord, was, as stated, solemnly subscribed by about 8,000 theologians, pastors, and teachers, the pledge reading as follows: “Since now, in the sight of God and of all Christendom, we wish to testify to those now living and those who shall come after us that this declaration herewith presented concerning all the controverted articles aforementioned and explained, and no other, is our faith, doctrine, and confession in which we are also willing, by God’s grace to appear with intrepid hearts before the judgment-seat of Jesus Christ, and give an account of it; and that we will neither privately nor publicly speak or write anything contrary to it, but, by the help of God’s grace, intend to abide thereby: therefore, after

mature deliberation, we have, in God's fear and with the invocation of His name, attached our signatures with our own hands." (1103, 40.)

Furthermore, in the Preface to the Book of Concord the princes and estates declare that many churches and schools had received the Augsburg Confession "as a symbol of the present time in regard to the chief articles of faith, especially those involved in controversy with the Romanists and various corruptions of the heavenly doctrine." (7.) They solemnly protest that it never entered their minds "either to introduce, furnish a cover for, and establish any false doctrine, or in the least even to recede from the Confession presented in the year 1530 at Augsburg." (15.) They declare: "This Confession also, by the help of God, we will retain to our last breath when we shall go forth from this life to the heavenly fatherland, to appear with joyful and undaunted mind and with a pure conscience before the tribunal of our Lord Jesus Christ." (15.) "Therefore we also have determined not to depart even a finger's breadth either from the subjects themselves or from the phrases which are found in them (*vel a rebus ipsis vel a phrasibus, quae in illa habentur, discedere*), but, the Spirit of the Lord aiding us, to persevere constantly, with the greatest harmony, in this godly agreement, and we intend to examine all controversies according to this true norm and declaration of the pure doctrine." (23.)

7. Pledging of Ministers to the Confessions.

Such being the attitude of the Lutherans towards their symbols, and such their evaluation of pure doctrine, it was self-evident that the public teachers of their churches should be pledged to the confessions. In December 1529, H. Winckel, of Goettingen, drew up a form in which the candidate for ordination declares: "I believe and hold also of the most sacred Sacrament ... as one ought to believe concerning it according to the contents of the Bible, and as Doctor Martin Luther writes and confesses concerning it especially in his Confession" (of the Lord's Supper, 1528). The Goettingen Church Order of 1530, however, did not as yet embody a vow of ordination. The first pledges to the symbols were demanded by the University of Wittenberg in 1533 from candidates for the degree of Doctor of Divinity. In 1535 this pledge was required also of the candidates for ordination. The oath provided that the candidate must faithfully teach the Gospel without corruption, steadfastly defend the Ecumenical Symbols, remain in agreement with the Augsburg Confession, and before deciding difficult controversies consult older teachers of the Church of the Augsburg Confession. Even before 1549 the candidates for philosophical degrees were also pledged by oath to the Augsburg Confession.

In 1535, at the Diet of Smalcald, it was agreed that new members entering the Smalcald League should promise "to provide for such teaching and preaching as was in harmony with the Word of God and the pure teaching of our [Augsburg] Confession." According to the Pomeranian Church Order which Bugenhagen drew up in 1535, pastors were pledged to the Augsburg Confession and the Apology thereof. Capito, Bucer, and all others who took part in the Wittenberg Concord of 1536, promised, over their signatures, "to believe and to teach in all articles according to the Confession and the Apology." (*Corpus Reformatorum*, opp. Melanthonis, 3, 76.) In 1540, at Goettingen, John Wigand promised to accept the Augsburg Confession and its Apology, and to abide by them all his life. "And," he continued, "if I should be found to do otherwise or be convicted of teaching and confessing contrary to such Confession and Apology, then let me, by this signature, be condemned and deposed from this divine ministry. This do I swear, so help me God." Also at Goettingen, Veit Pflugmacher vowed, in 1541, that he would preach the Gospel in its truth and purity according to the Augsburg Confession and the contents of the postils of Anton Corvinus. He added: "Should I be found to do otherwise and not living up to what has been set forth above, then shall I by such act have deposed myself from office. This do I swear; so help me God."

In 1550 and 1552, Andrew Osiander attacked the oath of confession which was in vogue at Wittenberg, claiming it to be "an entanglement in oath-bound duties after the manner of the Papists." "What else," said he, "does this oath accomplish than to sever those who swear it from the Holy Scriptures and bind them to Philip's doctrine? Parents may therefore well consider what they do by sending their sons to Wittenberg to become Masters and Doctors. Money is there taken from them, and they are made Masters and Doctors. But while the parents think that their son is an excellent man, well versed in the Scriptures and able to silence enthusiasts and heretics, he is, in reality, a poor captive, entangled and embarrassed by oath-bound duties. For he has abjured the Word of God and has taken an oath on Philip's doctrine." Replying to this fanatical charge in 1553, Melancthon emphasized the fact that the doctrinal pledges demanded at Wittenberg had been introduced chiefly by Luther, for the purpose of "maintaining the true doctrine." "For," said

Melanchthon, “many enthusiasts were roaming about at that time, each, in turn, spreading new silly nonsense, *e.g.*, the Anabaptists, Servetus, Campanus, Schwenckfeld, and others. And such tormenting spirits are not lacking at any time (*Et non desunt tales furiae ullo tempore*).“ A doctrinal pledge, Melanchthon furthermore explained, was necessary “in order correctly to acknowledge God and call upon Him to preserve harmony in the Church, and to bridle the audacity of such as invent new doctrines.“ (C. R. 12, 5.)

Wisconsin Lutheran seminaryn käyttämät dogmatiikan muistiinpanot tekevät yhteenvedon meidän sitoutumisemme tavasta seuraavasti:

Sitoutumisemme Tunnustuskirjoihin rajoittuu niiden sisältämiin Raamatun oppeihin, ovatpa ne sitten:

- a) Muodollisia uskon selityksiä tai mainitut satunnaisesti (kuten Raamatun inspiraatio ja erehtymättömyys; ks. Yksimielisyyden ohje, 778, 3; Iso katekismus, Neljäs osa (Kaste), 57; Viides osa (Altтарin sakramentti), 76.
- b) Tai oppeja, jotka esitetään dogmaattisina deduktioina [erityisen johtaminen yleisestä]; ks. Augsburgin tunnustus, XX, 9-10.
- c) Tai harhan torjumista, ks. Yksimielisyyden ohje, Tiivistelmä I, 11 jne; Augsburgin tunnustus I, 5.
- d) Emme sitoudu kaikkiin asioihin, jotka koskevat esittämisen tapaa, esim. kielikuviin, johtamisen menetelmään (method of deduction), historiallisiin, arkeologisiin ja tieteellisiin huomautuksiin, todisteina olevien tekstien käyttöön jne. Ks. Yksimielisyyden ohje, Tiivistelmä, I, 5; Täydellinen selitys, IV, 8.

John F. Brug (käännös J. Viitala)